

Tubermalas Andreja
dšitwes statyts.

Latv. PSR Valsts Arhīvs
INV 52-30.795

61

Seltinghof 98

Marsd. kamp. ju. 31/9 89
Hilte kamp. ju. 27/12 89
Hilte 31/9 93 algebrigt

Daarna 4/12 93

Konv. ju. 3/2 98

Tuhmalas Andrejs peedfina
29ta Noemberi 1752 g. Hiipa
wezaki, lai gan Tehtaju isteni:
wehl re pafina, tomehr Deewa
wahrdus zeerija, jawus bebrus
petre kauflibas likumneem seefeni:
pee Deewa wahrdem tureja un
par hanneem gretku darbeem
~~XXXXXXXXXXXX~~ asni noratja

1763 g. wiipa letsw aif.
gatija no pafauler. Nu
Andrejam bija wahiba wifes
gretku sehu an peektu Jurest.
un no ziteem zilwekem godu
mekledams wiifem palika
par pilnigu gretku kalpu,
kas of pafauler bebrus ganibotus
preerajats.

Hiipi bija diwi brakti
un peeras marjas; tritu gadus
mante pati marju jawaalija,
un petre tam wezakai meitar
witou seepetma. Seta bija
laiskita un leelo ofetrajs, dinst

2
wipfen wijas tetwa leetas
bija iſtrazinjis un peetun.
geem leelus paradus fatatijis
Tad wip tika noſemts un
familija no matijas iſneſta,
Andrejam, rebas wairat, re
palitka tã weeri ſewarke
weeri. Tri wipam ſchimis
gadõs dauſ bija jaiſeeſen
apatks. ſina palaidinã do.
katur. Dauſreij wipfen no
raudaja aſaras par ſaweem
meeſas grut tumeem, bet ſaw
ſirds remeem un ſawas gretta
wainas nemaj wehl reatſina
reſ ſajuta. Manſte, kas
ſaw no ſw. Gara bija modinata,
wipudgar dauſreij miſti gi
pam atzija bet tas peewipa
nepalindſija neko.
ſawã 17tã gadã wipfen tika
maszibus ſkolã aizrinarſts
un tur garja likum dehl,
pehx paſina warndeem „ tã
wehofis peewalga weſto “

Schimi laikâ makzitajis ³
claudj pee makzibneeku firdin
strandaja, kas pehz skaitļa
bija vairak kâ jims dwešļes.
Wipju teem to ofiswibas zehu
ej mumsuigi ofiswofsamu par
leku preeku, un to pasuſtanas
zehu par reheifamatm behdam
it skaidri preeku azim. tureja,
un no ſew. rakſtem skaidri
paradija, kâ tee ween eſot
lainigi, kas jau ſchimi paſauli
ar meeſam un dwešļeti weerigi
Tijum ſawam Peſtitajam patal
ſtaigajot. Nu Andreju
firds loti iſtraudēja un wipju
ſpeeda grekku preeku ar
ſaizit; wipju ar apſuſtamas
makzitajam rotu dodams
kâ Deewa bešons ofiswot.
Bet kad pirmoreiſi ſew. meſu
un ofis is bija baudijis, tūdal
wipa firdi ſkancēja, kâ
ſewimpar ſodu to eſot ceſpimis
Nu firds remeers wipjam patal.

4
jo leelaks, bet tatra kerdos,
kas wirpa pee pafauls un uf
grestku ganibatun faistija, wehl
bija stijas. Launa un rikna
firds ar grestheem spet ledama
wirpa wehl relaida walā.
Gar wirps fajeta, ta glufeni
apahps fantana waldiftranas
stas weja bet walā wehl ne.
wareja tikt, tadent ka ar
faww pafeni spetku un pasengu.
driku darbojaks.

Bet tas dwezfelu drango brik.
nifentigi pee wirpa dwezfelus
strandaja to pee labinant
pee fawis. Par to Andrejs
pats stansta tā:

" 1772 g. Nowember metnesi
metis bijam 12 puifeni kopā
bijufeni harrā tukfērā estā
par firds leet atun famurates.

Bet turtit dabuju manist
zit stiperi wehl lejis faistotsto
ar natriwes walgeem. Pultst
st atpabal nakt durns

5.
veena biršuma tatkumā
no mārijas sēraudzīju uguni
pēc veena vēza koka šerņi
degot. Tundal manim prastā
rakša, tā šerņi vēza nauda
un es to dabušu rokā. Tad
steigšus deos turpu. Kad
mū jān bārdus šohus ište
pusi biju pagatjis, tad
tā bulis man šerņjats
zaur firdi un wifes lozektus
zaurgatja. Wifs šeršts man
bija paperts un es notritu
šerņi tāri pašā weestā.

Veena bāls manim pēc.
jauze: Nu tu tizšis ee.
šreem elē! No šatostundas
es paliku š mešņešus
warijbas gultā daktera
kopsmanā. Šo rešeršju
išazint, kas šerņi laikā
manē firdi notika, waku
weem apleksinant, tā mans
debešu drangs šeršigi un
šeršreotigi ar mani grektu

6. Kalpu darbojats. —

His, for gribeja lai mana dmetsele
reetu boja, tad sil wispen
ari manas trahibas nikros
gad os wairakreifes dfinwiba
britwisstigi manim bija pa
glabajis. Heerweifi biju
leela westrâ ar laiwu uf jutru
un neko neapdomadams eelehu
jutrâ laiwu glabbt. Bettu
roflinziis, ja otras beedris
mani pee mateem nebuhhu
eeratwis laiwâ. Heerweif
si rga mugurâ statwedams
un artri stredams femê uf
koka fahrehu kritu un brees.
migi muguru pee tatum fa
fitu, tra pagitbis ilgi femê
guleju. Litureifi ar laiwu
no Ringas brauzot farenlaks
leela westrâ un bija tumpu
rudens nakts. Ta tetain
eeofisti leela jutrâ. Meks
bijam diwi zilweti ar mafu

laiwipa, un kad deena 7
auya, tad atkal tik beerna
migla bija, ka tik ušdeni
warejam redzot. Herl fales
rociot dabujam matih, uf
kuru pusi greeštes. No lelas
iršanas afirs tereja pa
pirkštem un diwi deenas un
naktis nekumofa maife rebijam
bandijufeni.

1776 g. manim notikā la
lela laime pe draudēs tikt
un coipas fweštibu libif bandit

Septembā mehreš' jeni sw
gars manas firds afilomus manim
wehl wairak atdarija elos es
dabuju wehl fhaidrati: redzot
sawu lelu firds samaitafšanu
Tad nekās nepalika patri
kā weh trails un pliks nabags
grehnieceks. Atk xih firfriigi
un peedofšanu iflunfoz no
m. Dēstitaja par sawem dawf
grehneem, jo pret dīpurbijec
boefnigi grehkojis ar sawu

8.

pašņegudribu un ļaunai līdz
mūstribu. Daudzreiz arī agrāk
kā saglis pa draudzēs dūroim
biju grībejis eelaukstes, un
kad kopeju brastē mani re.
peepetma, tad tos ar desinatām
biju ušķatījis, tādēļ tā manim
to neveslējot un es jau ten
gan derot. — Reizēt, kā mīklam
Pestitajam par šatpētunēfme
ofitnoojis un šu. Garu apbedināja
1777 g. August mēnesē
1. mē. deenā m. Pestitājs manim
uķwekleja pīrnorēsi pēc pūšēn
branču katrotas šurtheem
Krišpenos markt. Šee
šurthe man paliks neaif.
mīstamī; es tu atradoks
kā Lianas kalnā, un ar
drošēn līdz drīkstē apšee.
zinant, ka mana līdz tu
derību uķaehla ar mīšēn
Pestitaju, kas zaudējis a
šurtheastību paštatwehš līnē
mīšēnībē.

Tā mumsu Tukumalas Andrejs
bija palixis no gresku kalpa
un no tārda zilveta, kas
ilgi ar savu pašu spēku
pa velti bija zihņies pret
vero grehriņu burfšanu, —
par apfēklotu Deeva bērnu.

Plaušifim mū, ka
Andrejs pats evēl statīta
par zitem dīnvefanas notī.
Kumeem un arī par to darbu,
kas viņam pehā tam līka
ēstīzēts fācēpānās, et fēvīfēti
pēc pūfēti kārktas, un ka
viņš ar tā Kunga palīgu
ir padarījis ar ledū fēvīmi
un fēvīti.

„No jawa pirma maifis
tehwa” — tā viņš rakstā —
„drušzīt, gribu pēminēt,
ka pēc viņa manim kārjās.
Viņš bija bārgs zilvets
un mumsu zēla cēnais rechs
Kreifes tad gribējis tūn ifēt,
tad papuehēn vaijadseja, arī

seemas laihã, dresbes pec
 pakfina ahnã nolitit, tar ap.
 getrobtees un tad klusif. atun
 aijet. Kad wakarã manjã
 rasanu, tad wijas eekfina ei,
 jannas weetas bija aiftaifitas
 un ahnã aukftumã bija jagul.

Rintã dafumreis wehl tukleeni
 bija jafarpen coaj diwi deenas
 neekdeifnam palikt — tas
 danfreif manim gadijaks.

1778.g. musju draufes
 jacefinanas namis no cenaid.
 neekhem tika ifpostitits Merz
 mehnefua eefantumã. Hifabim
 katrotatun tas bija par grus.
 tatun berdatur. Bet tas
 Fungis murtis danwinaja ba.
 gatu un angliche feedu lai.
 ziipu, kad no Merza linoj
 Novembera beigumam kautun
 mefina kopã feddejum.
 Auguft mehnefi draufes uf.
 perrifanana ari notitã tupal,

un pee wijatun kahrotatun¹¹.
Itu dwerjeles tika esipentat.

At. ta jeni dfiniwibas awoots
ar jehelastitas strauumetun
paboplunde! Tas Testitajs,
ar ho es Krispenas pee jawcem
pimcem puifem brastu kahrotas
fwerht keem mislestibas deriku
bija usachlis, ari manijeni
wehl dfiniwabi ee weda pasumiba
un sawu oris. Testitun wehl wairat.
Dabuju fajust.

Tehr tam walwiba atkat
iswerleja, jaeferanas namu
estaisint un baltus, zik waijad.
seja, neleedja. Ari mislga
Testitaja palindfiba klant
Itarijans, pehr tritun meture.
fneem wif bija gataws.

Es ari 4oubgus un 20 kapeikas
nawdas, ho bija sakrarijis,
no mislestibas tun at dewus
1779 g. Testitajs manin
dewa ta jehelastitun pee lung.
feranas fundatun (pe. pee

mas pulripa stundam) makht;
tas manu ferd i pissela no
lorija.

Tari pasna seema brankusna
darbas muisenā tā tiku no
cenaid nekeem namozikts,
ta wairš respetju purrijus
atwilkht, un tad mē waijad siba
bija, tad meisters bes senchlastibas
mari kurla tā blutis, tatekl
ween, ta es weens no teem
makht štrerjejem esot. Turkin
kungi ta dabuja finant un
ari meisters dabuja asu stratpi,
bet manimbija pussad u
watjibas gultā japalech.

No ta laiba tiku attaišta
no muisenas kalposenanas,
un kungi sazija, lai gardajot,
tur tik jauw maifi warol
clabunt. Ipreeste moker ichly
ta pusslitkis ween warejn
stargant; mihki kungi gan
dauš janles dewa, bet tate
rupatindseja reho,

Nee pafaulci patitur pan
 ifpnekti; tur coen ftatigaju,
 wiswairak uf faeferanas zelpen,
 claud uf mari ftatijaks fme.
 dances un nometdija: "A,
 kards-tux eet!" Bet wif
 tas man bija pad fuetitun,
 zaurto man debifu drangs
 mari fapctma fawā ferctaf.
 tibas wadifšana un mari
 trā nabagu grehzineetu apakfes
 fawu kniftu nolozija

1796 gadā triju jektfms
 tatsfuma jauna modinafšana
 eefaktats. Kad es nu tands
 walgirekts biju, tad wajasseja
 man tux roccet. Tur bija
 leeli purwi un leelas gabrfešms
 aukftōs laiktōs wif bija flapffis
 jeb ar ledā wisapftant rōfalis.
 Kuen par coenu tittu bija jact,
 tur diwi wisri ufta tittu
 ftatweja nōrnajufpēs un
 gribēja mari aukftā uhdēnē
 eeftunt. Kad reku rewoeja

profitees, tad gadijā profesori
 uz precējiem, parpetimū zepui
 un deon vīpāem Deeva patibgu,
 vīpi pašmeidāmes palīka ten
 stāvērot. Tēz diwātur redēlatim
 sēce diwi vīvri raktā pē sa
 eferanas un lūnīfāno pēd ofonam
 par to, ko ar mani lāri veisē
 grībejūsi darīt. Kad mū
 manim pa raktim vēs bija
 jāstaiga daudz eesāid rēktu
 dērt, tad gadijāks tēn sēnā
 sūdēns raktē zāun leela
 gāršom eijot, ka diwi sēks
 tablumā leelam lāstīfom
 pēganjā; vīpsn uflēzā, es
 pēfomēns rōtrītē, tad vīpsn
 aīstresjā pokus laudmūm un
 leelu trōksni daridams.

Tēz diwēm gādēms attāl
 eefantāks jānma modināpšana
 un ari uftūceeri manim vāi
 jādseja eet. Kad mū rītklāt
 Pēstītājs tū diwās draudēs bija
 stādijis, tad apspēkoms pē

draugiem turpat peemēstas,¹⁵
tādēļ ka mēģas bunda
vairs nepēķja stāigant.

Tan diwi gads jaunā veltā
biju pavadījis, bet pēc few
wakariņa nekūru ne varejis
pēķūt [laikam maksitaji
Andreju ne grībeja pēķūst]
lai gan motu vīrs garīgi
man pameeloja. Kad reilgi
pēķ tam atraka Limbasķōs
jauns maksitajs. Pē tā es
pēķ gatju un vīpam fānu
vāij adfibe statstijer. Iķis
īstīzīgs ^{maksitāis} mari apķampdams
un mīnli fveķtīdams mari
mēeloja ar few wakariņer
No tāts reifer Septitajs zaud
tīb stīpū mīnleķtības fāitī
ar manu dīvīfeli fāveņojaks,
ka ķķreifer frāto fēķerlāfētū
pīfēfēlās bīja jāķāunaks
1803 gada Augūst mēķ.
reife kad bījam kopsā uf
pūfēnu brāķēķē ķāķrēķas

16 Jweertheen Kriksperros, tad
dabuju finant, ta kungi reepri-
petz manis meklejot un es
nu relaimigs burfnot. Au
paliku tik berodigs, ta manas
preetu afaras, to banduju,
palika par berdu afarahn.

Tuffjubifi wehl lutsdams
no jawas muifhas no tritu
uf waigun ferni un nolitu
fakpujtu witra sotās wifju,
tas mani fpauidija, tad
ari wifj firds nemers beidfaks.

Kad no gabju pee kungem,
tad wirpi britwijahts faxidami:
es weerweif esot attaihts, lai
eijot Deewa wahrdā kin
gribedams! un eedewa wehl
maifes kukuliti lirtf an
Deewu faxidami. Kad wehle
kungi wairs rebija, tad ee.
raid reeti jauros efftubiraja
un tee lika mani fafetu
muifsa nowest un effpeeda

17
it gadās 4 rublus federatā
raudas matjast. Es pateik.
dams patēzu fauceem mitļam
puišom brastēem, ka mani
fingriņi apgaidāja pēst
zaurt it šānās, kūn vērs wai
jāsība prasija. Ak traume.
dams karmos, ka wērtigs
reepm bijis tans leelas mit.
lestības, kas mani apgaidāja
katrā laikā."

1814 gadā, waiņa wērtuma
62rā gadā, mitļam Andrejans
wērl ufratza katindisafetuma
un patmatziestana, kaur
ko waiņa debese drangs sawa
kalpa firdi wērl wairat
gribēja fērtititit no pa.
fletiptas leprības fātrneem;
un tādā patmatziestana
waiņam laikan jo wairat.
wajādseja tadēkl, ka waiņ
ka uftizigs un derigs strand.
reeks bija zēnibts no waiņem
brastēem. Par to waiņem pat
statstata:

18. " 1844ta gadā manim bija
jarecepit it dšili graupdames
firds faptes, un zaurta manim
gan dritj pafuda wifa dširsa
mislēstiba of brats leemūnari
of miltē Pēstītaju. — No
kanda pūfēnu bratsļa, kas pē
patibgeem bija, es fliktas leetas
dširdēju, bet kad es an wipē
runāju, wipēn it kēfēs leekuligi
aifbildinajaks. Kad run tee
tūmfibas darbi gaismā nāra,
tad marxitais un kungi manim
to aris meta fāridams: Des
kardi befdewigi zilweti no jukfē
pulkā ifang! — No April lēnē
16 tair Julija, es no wifem
brats leem flehpdamēs patib
roft un mana wēklesnara
bija: At. kaut fēne atwērtos
un mani apstārtu! —
No coaru ifaxit, kā eeraid,
neeks fēnirū kārū dīnāstānas
laikā ar mani darbojaks,
gribedams ar waru mani no

krušta mehrtka no greest. 19

16 tā Jūlijā Dēstītājs Jānu
engeli bija sūtījis. Tēstis
Limbaphōs bija atbrauzis;
vīpsin atrakstīja manim sītēmī,
lai tur teekot. Tad Jāstana
kēdes, kas tā ap kaktu bija
Ja sītēpaugtas, pūpsin trūstka.

To Laurināpsnam, kas tur
notika, līvīf pērdigai elpei
rewekleju aīsmīst, par to
wehl tur pē Jēpus Laurināptam
kātjātm ~~am~~ pateīfēnasas
epurepsne."

Par Jāvatm Dauds. Amītgātms
un tāhātms Jtaīgāpsnamātms
Jacepsnas kālpsnānā Andrejs
wehl Jtātsta:

"Manas atīfīnsēnasas
pēmīpa, kas apakšīn Krīzēpsne
pēdētms notika, arweenu
bija un palika tas sītīs
ar turu alāpsmīn tāts dēwīpas
jūmses ufsēno mīslē dēwēpsne
noštāīgaju. Lītātī Jpūstks gēn

bunten treukzis. 1825 g. Tinnijã
es ari breefnigge fiteem, pret
kruntien dabuje, tãa puffedu
wajjadjeja femi guleht.

Bad jaunats farrakhtanas
es fathans, tat dafem reif
leela note bij un man bija
loti steigtes riktigã laihã
ij tucem titit. Tat nu gabju
folãs, kur zilucki redjeja, bet
kur nerejeja, ftrabju fwahe.
Kus patã plexem repuri pa.
duse nefdams. Tat nu dant.
reif pastalas gan noptifja,
tat an fetem weer fligaju,
un bad tats ari pufem, an
kailatã katjatã, un dafkureif,
kur mirer, afins bija redjama.

Un kas bija tas ifinsis?
Nekas zits kã tas moker
evirs, un wif fpekts ifplukta
no wipa fwestatã waartien.

Bet tagã randu fapju
afaras par fam leht prantiger

21

firdi un had reifu, ka dand
an galun ween turatu pan
fenehlastitas bekoncem, bet
firdi pafiri fewi weel missla."

21ma Merzi 1826 g. Futur.
malas Antrejs fawâ 74ta
gadâ letri un fwehtigi un fwehtis
pafauler aifganja. 25ta Merzi
draugi wiipa meefar buhduduf
dufas weeter pawadija, kun
Limbafenu pratwefts ar aif.
Kustimatu firdi wiipam ta
leeribu dewa, ka wiipen pateofi
ka inftens Tejus matwehtis
un leerineeks rardijees un raun
wiipen dawif dmesfeles no
groskeem ahwâ wilktas tapufpas.
Ari ^{brakli} ~~mette~~ wiipam ta leeribu
dodam dewa, ka no wiipa
waiga un iif wiipa arim
Pestitaja minleftita spitsdeja.
ta ka wiipa leeriba repalita
tukfena. Wiipen ta labu
zithrifanum bija xibrijees un

tõiibu turejis, tadekl wiisun
 ari hurn dabujis to laifribas
 kromi. — Atri kanti draufes
 makritajo, ko Gubumalas Andrejs
 daufrifer bija apraudfijis, dowa
 leezibu, ka feris prate Andrejs
 loti daufr puišom dwerfelekm
 par neeftexamu fweftitubijis.

To wiipa apleezinafomana na
 Tiftitaja bija tit. deofiga un
 afinwa, ka tas teefinam kotom
 karktu bijis linofinajams, kas
 ferai leezibai nehuksu paktau
 fijas. Loti labi wiisun maksija
 jaunos brankus parradinant,
 afinwikas zegu ufpent un
 ufta pafina pafstawsot.

Labi wiisun aofinaja oeros
 brankus ufkubinant, ar
 labu un debefi fchwam patis.
 kam preekfifimni teem wak.
 jakeem preekfifinā ftairant.

An afinweem waktu eem wiisun
 teem ufpantija, zik dabigu

maksu Teštitajs wispu Dvortselju
 dekl aismakšajis un katardēkl
 itatram itstēnam Deewa fēhr.
 nam pēnartkotes, labprakt
 darbotis pē Deewa walstibas
 wairošanas. — Ar Jūbrīgum
 wārdeem wispu ari kopejiem
 un strandrekeem ufratdija,
 lai parisi un wentešigi ap-
 domajot, ka tas Kungs
 no šreem mētsētibā aishilde.
 šreem prasēsot, ja kassa
 netiziba, neglītā ušwēšnanas
 un beškarīgs garšjums eššēn
 draudēs ešlāpēs zaud kopeju
 watju pēlūt kofšreem un leht.
 praktibē, jeb ari zaudta, ka
 wispi wairak godeu pē ziltwēkum
 mekleja nekā pē ta Kungo.

Tāhdas ušfērti rāstšreem
 no Jūbrimalas Andreja mētes
 minētāis maratājs pats ar
 šuotam aushim bija širdējis
 un apleexinaja, ka tajā laikā,

24 Kad Juhannalas Andrejs
puisim brankus apkopā, pēc
sveem brankem leela sūrtība
un šķaidrība bija. Ne tapa
afindēts un rešēts tā puisim
branki būtu eelaidyšnes
pasaules rešķaidrās leetās un
gretzigās preehās, bet mees
un Deeva preehā viņu starpā
bija redzams. To itaveens
tas vezo Andreju kā mirdzu
tehu godaja, un tas ar re.
būtu viņu mirdzējis, tas
kauna dēļ fangajās, lai
repatiktē par pēd aušpome.
To vezis Andrejs ar šo.
Gara šobinā dīrtā un retā.
pija kausēto wainiga leeta
bija atfērkirta.

"Kas man kalpos, te
mans Jēsus zērsīts" — Jēsus
Dīstītāja apsolīšanā ar
pēc šo uztīzīga kalpa
in pēpildījuses.

Df. Dīst. gr. 373. Arngs,
dat ka tīmf galams.

R 35364

[10-]